

VIATGE A LA RECERCA DE L'ÀNIMA

Andreu Blasco i Budí

DE POQUES coses s'haurà parlat tant com de l'ànima. L'ànima és una mena de companya, profundament desconeguda, que s'està amb nosaltres tots els dies de la nostra vida. Qui l'ha vista mai, però? O qui sap on s'hostatja? En el cor? En el cervell? Dintre la capacitat toràcica?

L'ànima és un misteri més, entre els molts misteris que mai no aclarirem. D'ànima, tothom en té. Per poc important que sigui la persona. Per desgraciat que se'l consideri. Del qui es comporta bé, diem que té l'ànima bona. El qui perjudica, voluntàriament, assegurem que té una mala ànima.

On és, però, la nostra ànima? En quin racó del nostre cos van emplaçar-la? Hem de considerar-la jardí obert, curull d'immensitats o, al contrari, terra atemorida, sempre amb l'ai al cor, pels perills d'aquest món. Oi que l'ànima es troba sempre en perill de perdre's? Oi que és molt difícil assegurar la seva salvació?

Avui, per una esclatxa de la meua pell, he entrat dins meu. I he començat a córrer pels tobogans de la sang i les galeries dels pulmons. De fora estant, la màquina del cos sembla plena de silenci. Dintre, el bombeig del cor, els corrents d'aire de la respiració, el mecanisme renal, les modulacions del fetge i el ressò dels ossos, acoplant-se a tots els moviments, formen un brunzir constant, molt semblant a un conjunt de telers en funcionament.

Som una gran fàbrica que produïm i eliminem substàncies, ininterrompudament, segons les nostres necessitats. Sucre, adrenalina, sal, greix, insulina, saliva, sang, oxigen, etc., disposen dels seus propis centres de producció i eliminació. Constantment, som lubricats i laxats. Nit i dia, ens vigilen els màxims i mínims de les substàncies que ens són necessàries o perjudicials.

Resulta meravellós situar-se sota la pell que ens cobreix i contemplar la llum que transcendeix de l'exterior. Les parts descobertes del cos són plenes de lluminositats. Allò que cobrim amb les robes és amarat de blavors i penombres. Sorpren la remor constant de la sang i el brogit que

arriba de l'exterior.

El viatge a través del cos és, tot ell, un recorregut impressionant. Però, i l'ànima? On la trobarem? En quin racó van posar-la? Com és? Com una flor? Com una papallona? Immaterial? Com l'hàlit de la lluna? Invisible? Incapaç de ser captada pels nostres ulls?

De sempre, l'ànima ha estat un dels grans misteris en la història de la vida de l'home. Prou s'han escarrassat, descrivint-la, els qui no saben com és ni l'han vist mai. Ningú no ha pogut descobrir la cortina darrera la qual s'amaga. Ningú no ha copsat el seu rostre. Ni quan bat campanes i escampa la joia de viure.

Les ànimes han estat sempre diferents. I, al mateix temps, si-

milars i idèntiques. Pastades amb una mateixa farina. Cuites en un mateix forn. Sensibles i fredes. Entusiasmades i gèlides. Obedients, ens acompanyen sempre i mai no han volgut mostrar-se, ni dir-nos com són.

A l'ànima s'hi deu arribar a través d'arcans que no ens han estat transferits. Deuen ser com una muntanya inexpugnable. O com una pedra preciosa que ningú no sap on s'està. Pou i caverna, cinglera i càrena, immensitat i pigmeu, tot això devem portar damunt, sense saber en quin costat, ni conèixer el seu pes.

Cor endins, m'he ficat enllà on neixen les paraules i on s'arreceren els sentits. He trucat a la porta de les il·lusions i a la lluernia de les esperances. He vist volar els

pensaments i m'he topat amb les rialles. L'ànima, però, enlloc no l'he trobada. Enlloc no m'ha estat possible descobrir aquesta gran desconeguda.

L'he cridada, com cridaria el millor dels meus amics. He clamat, com un naufrag en perill de mort. Com ocell perdut, l'he reclamada. I ningú no m'ha respost. La meua veu s'ha arrossegat damunt la carn humida i ha ressonat en les buïdors corpòries. I m'he sentit immensament sol. Com si no fos ningú.

L'aire, entrant i sortint dels pulmons, m'ha recordat el compassat ritme de les onades. Els rieranyes de la sang m'han suggerit les torrentades que baixen dels cims. De mica en mica, m'he anat conformant en la

meua soledat. De mica en mica. Fins arribar a creure que l'ànima deu ser com la solitud i la pau. Com l'amor, que tampoc no es veu. Ni té forma. Ni pes.

L'ànima serà com un alè que ens infonen sobre la carn novella dels nostres primers dies. O un gran vent. O una forta empenta, capaç de moure l'univers. O la manyaga d'un amor tan senzill com l'aroma d'una flor boscana. A l'ànima no s'hi deu arribar mai. Ja hi som, des de sempre. Des que se'ns va humitejar i descloure els llavis i les parpelles. Des que ens adormiem, confiats, en els braços de la nostra mare.

Ella també tenia ànima. I no va necessitar preguntar-s'ho mai. Estimava. I en tenia prou. Vetllava els nostres dies. Allò li deuria venir de molt endins. De molt profund. Segurament li naixia de les immensitats i misteris de l'ànima.

Per la mateixa esclatxa d'entrada, me n'he sortit de l'interior del meu cos. I m'he espantat pensant en la delicada fragilitat del nostre organisme. Gairebé, només som aigua. Qualsevol malaltia pot buidar-nos. Qualsevol dolència és capaç de deixar-nos fora de combat.

A la part exterior, m'esperava el brogit de la vida dels individus que formen la humanitat. Una humanitat que és, també, una complicada màquina que respira, i glateix, i necessita sang, i aigua. Una màquina que té una ànima que la mou i la il·lusiona i la fa viure en esperança.

A l'exterior, les idees tenen una dimensió diferent i poden escoltar-se frases desconcertants. Hi ha qui diu que en alguna ocasió li ha caigut l'ànima als peus. També hi ha qui assegura que hi ha paraules que surten de l'ànima. Deu ser impressionant veure una ànima per terra o poder escoltar la seva veu.

Les campanes de les esglésies, de tant en tant, toquen a «Ànimes». És que les criden? És que les inviten a reunir-se? M'agradaria ser-hi. M'agradaria assegurar-me enmig d'elles. Veure-les en oració. Oir-les com s'expliquen. Un temple ple d'ànimes deu ser un espectacle meravellós i únic!

La meua ànima, la que, endebades, he cercat dintre meu, també acostuma a anar-hi?

NUCLEOCRÀCIA EUROPEA

Josep Puig i Boix

Dr. enginyer industrial

EN EL TRANCURS de l'estiu de 1987, aquelles persones que d'una manera o altra forma oposem resistència a la nuclearització del planeta hem recordat Vital Michalon en el desè aniversari de la seva mort, mentre es manifestava pacíficament, el 31 de juliol de 1977, juntament amb desenes de milers de persones procedents de tota Europa —Catalunya inclosa—, contra un reactor nuclear a Creys-Malville.

Ell va ésser la víctima mortal ocasionada per la brutal resistència que la nucleocràcia europea i el seu instrument, en aquella ocasió l'Estat nuclear francès i les CRS, realitzaren sobre la gran manifestació que transcorria a l'entorn del lloc on s'estava construint el reactor reproductor, batejat amb el nom de «Superphénix».

Aquest tipus de reactor, la peça més mimada de la nucleocràcia europea, és del tipus anomenat de neutrons ràpids (RNR), per contraposició als reactors de neutrons lents (RNL) —com són els d'urani natural-grafit-gas (Vandellòs I) — i els d'urani enriquit —aigua lleugera (Ascó I i II i Van-

dellòs II)—. Ell ha estat finançat conjuntament per França (EDF: 51%), Itàlia (ENEL: 33%), repartint-se la resta a la República Federal Alemanya, Bèlgica, Holanda i el Regne Unit.

El somni daurat dels adoradors de l'àtom (havia de produir més combustible nuclear del que consumia) va assolir la crítica l'any 1985, i va entrar en funcionament a final de 1986. Després d'incomptables avaries i accidents va haver de ser aturat el 27 de maig de 1987, quan tots els intents fets per localitzar una fuga de sodi líquid (emprat com a refrigerant) —detectada des del 31 de març— varen resultar infructuosos.

El mateix Ministeri d'Indústria francès ha confirmat recentment que continua mantenint-se la fuga de 800 litres de sodi al dia.

Com a conseqüència, el reactor ha romàs tancat des del 26 de juny, i el ministeri diu que

de moment no hi ha cap pla per tornar-lo a posar en funcionament.

Sembla ser que la fuga està localitzada en el sistema de manegament del combustible, que és emprat per a la seva càrrega i descàrrega, proporcionant a més el dipòsit d'emmagatzament-refredament del combustible irradiat. Tot aquest sistema està submergit en sodi líquid.

Per poder inspeccionar el lloc de la fuga caldria treure els elements de combustible irradiat emmagatzemats i després buidar les 700 tones de sodi.

El ministeri diu que no es pot descartar que la fuga sigui irremediable i que, potser, un nou sistema haurà de ser instal·lat in situ. Tot això suposa temps i pot significar que el reactor romanguí aturat durant 2 o 3 anys.

Sabent que el cost de construcció va suposar la fabulosa

quantitat de 15.000 milions de francs (francs de l'any 1984), gairebé el doble que el cost, a França, d'un reactor de neutrons lents, un s'imagina el nerviosisme de la nucleocràcia davant del fet de tenir-lo aturat durant tot aquest temps.

Aquesta «llarga enfermetat» del «Superphénix» fa que no es pugui ni tan sols parlar de funcionament comercial. Segons ha reconegut la mateixa Electricitat de France (EDF), el cost del Kwh produït pel «Superphénix» era el doble del cost, ja de per si mateix prou elevat, del Kwh produït pels reactors de neutrons lents.

Aquella peça mestra que, per boca de tots els propagandistes de l'àtom, havia de ser la pedra filosofal al problema de l'energia en les societats sobreindustrialitzades, ha resultat ser un engany més de l'església atòmica.

Si la nuclear ha demostrat

suficientment que és la forma de produir energia elèctrica més cara mai desenvolupada; si s'ha demostrat a molts països i per múltiples equips de científics i tècnics crítics que no és ni tan sols necessària; si la humanitat ha pogut comprovar que no és segura i que, a més, comporta greus perills per a tots els éssers vius, aleshores per què a Catalunya s'insisteix a posar en funcionament una quarta central nuclear —Vandellòs II— que convertirà el nostre país en un dels més nuclearitzats del món?

Seria bona una explicació per part de totes aquelles persones que, a casa nostra, d'una o altra forma, han fet possible l'actual i greu situació nuclear a Catalunya.

Mentre l'esperem, i en tant que tècnic, afegeixo la meua veu a la de totes aquelles persones que demanen la no posada en funcionament de Vandellòs II i l'elaboració d'un pla per a l'abandonament urgent de la via energètica nuclear, tal com va concloure la I Conferència catalana per a un futur sense nuclears que va tenir lloc el passat mes de febrer a la Universitat de Barcelona.